

1 DGS' principprogram

2 *Senest revideret på DGS' Landsmøde 28.-30.. april 2017*

3

4 Dette er DGS' principprogram. Heri er beskrevet vores vigtigste værdier, som vi forpligter os
5 til altid at handle i overensstemmelse med. Med udgangspunkt i disse principper skal DGS
6 hele året aktivere og politisere gymnasieeleverne gennem aktiviteter, der forsvare deres
7 interesser, og skaber forbedringer i deres hverdag. DGS er en organisation, der kæmper for at
8 sejre, og selvom dette vil ske via forskellige delsejre, skal vi altid holde dette programs ni
9 langsigtede mål for øje i vores daglige arbejde.

10

11 **Uddannelse – vejen frem**

12 Når DGS kræver god og gratis uddannelse til alle, er det både ud fra en overbevisning om, at
13 uddannelse er til for at udvikle den kritiske dannelse hos den enkelte og skabe en
14 samfundsborger, der er klar til at tage del i det demokratiske liv. Vi mener, at uddannelse har
15 en værdi i sig selv og er til for den enkelte, samtidig med at et godt uddannelsessystem er
16 nødvendigt for i fremtiden at have en veluddannet arbejdsstyrke til gavn for
17 velfærdssamfundet.

18

19 DGS forstår, at den uddannelse vi får, og de rammer vi får den under, er påvirket af det
20 omgivende samfund og de politiske forhold, men det er vigtigt, at økonomiske interesser ikke
21 dominerer uddannelsessystemet. Kvaliteten af vores uddannelse har også en direkte effekt på
22 samfundet. Man kan derfor ikke se samfundet og uddannelsessystemet som isolerede
23 størrelser. Det er derudover vigtigt, at arbejdsmarkedsinteresser ikke påvirker valgfriheden
24 og tilgængeligheden af uddannelse, idet målet for uddannelse altid må være, at eleverne får
25 reel lige mulighed for uddannelse indenfor det felt, de finder mest spændende.

26

27 Det danske samfund er et moderne demokratisk velfærdssamfund – et samfund, der støttes af
28 størsteparten af befolkningen. Vi kommer derfor med vores bud på, hvordan man skal få råd
29 til velfærden og opretholde den i fremtiden; dette gøres ved at investere i kvalitetsuddannelse
30 til hele ungdommen. Dette gælder, uanset hvilken samfundsmodel man ønsker i fremtiden.
31 Vores uddannelse skal sikre vores egen fremtid og samtidigt sikre Danmarks fremtidige
32 velfærd.

33

34 **Uddannelse uden ulighed**

35 Uddannelse har udviklet sig fra at være et privilegium for eliten til at være betragtet som en
36 rettighed, og man vil gerne have alle til at uddanne sig. Uddannelsessystemets indretning skal
37 følge med i denne udvikling. Uddannelsessystemet skal gå forrest i bekæmpelsen af den

38 sociale arv samt miljømæssige negative konsekvenser heraf, da uddannelse er det mest
39 effektive middel til dette.
40 De sociale og økonomiske barrierer er i dag den største hindring for et uddannelsessystem
41 uden ulighed. Vi vil have uddannelse indrettet for alle elevtyper. Derved sikrer uddannelsen
42 også et brud med den negative sociale arv og de negative miljømæssige konsekvenser, så der
43 skabes lige muligheder for alle. Netop brugerbetaling skaber social ulighed i gymnasiet. Derfor
44 er DGS imod brugerbetaling.

45
46 Vi vil gerne tage hånd om alle unge, uanset forudsætninger, og derved mindske frafaldet på
47 uddannelserne – der skal være tid til den enkelte, støtte til alle, bedre vejledning og gode
48 rammer fysisk, fagligt og socialt. Uddannelserne skal indrettes, så de passer til alle unge
49 uanset baggrund og fysisk såvel som psykisk tilstand. Gymnasierne skal kunne omfavne alle
50 elever her tænkes bl.a. på elever med et fysisk handicap og psykisk sårbare unge. Her tænkes
51 på fysiske rammer såvel som relevante tilbud og støtte til elever med psykiske lidelser. Det vil
52 give den enkelte bedre muligheder for at gennemføre sin uddannelse.

53
54 Samtidig skal gymnasiet indrettes således, at alle elever kan gennemføre sin uddannelse uden
55 at gå ned med stress. I dag plages alt for mange elever nemlig af stress og angst. Det er som en
56 direkte følge af den måde, hvorpå vi har indrettet vores system med karakterræs og
57 fraværsfokus. Indtil da skal DGS arbejde for, at alle gymnasieelever tilbydes gratis
58 psykologhjælp, så den enkelte elev kan undgå at bukke under for systemets pres.

59
60 **Sammenhæng i uddannelsessystemet**

61 DGS ønsker et sammenhængende uddannelsessystem, hvor alle led er bygget op omkring de
62 samme værdier: tid til den enkelte elev, pædagogisk og metodemæssig frihed,
63 virkelighedsrelevans i undervisningen, høj faglighed og dygtiggørelse, kreativitet, innovation,
64 selvstændiggørelse, demokrati og aktualitet og almen dannelse, samt at alle skal have lige
65 mulighed for læring uanset baggrund.

66
67 Grundskolen er et vigtigt organ i uddannelsessektoren, og har stor indflydelse på
68 ungdomsuddannelserne. DGS ønsker en stærk grundskole, der udstyrer alle elever med basale
69 faglige og sociale kompetencer; en grundskole, som ruster eleverne til det videre liv i
70 uddannelsessystemet og samfundet som helhed.

71
72 Dog mener DGS, at den specifikke indretning af grundskolen først og fremmest er en sag, hvor
73 grundskolens elever skal have indflydelse. Derfor støtter DGS DSE (Danske Skoleelever) i
74 deres kamp for en bedre grundskole.

75
76 Hvis man ikke efter grundskolen og et grundigt brobygningsforløb føler sig klar til en
77 ungdomsuddannelse, skal det være muligt at tage en pause på et år. Hvad eleven bruger sit

78 friår på, er op til den enkelte elev. Der skal løbende igennem pausen være tilbud om
79 brobygning og vejledning, så eleven kan blive rustet til sin videre uddannelse.

80

81 Når der sker ændringer i hele uddannelsessystemet eller dele af dette, bliver vi nødt til at
82 indgå i brede samarbejder med resten af elev- og studenterbevægelsen og andre interessenter,
83 fordi uddannelsessystemet er en samlet størrelse og bliver forstået som sådan af politikerne.
84 DGS er opmærksom på, at uddannelsessystemet af politikerne ses i relation til blandt andet
85 arbejdsmarkedet, hvilket kan føre til et ønske om at styre elever i bestemte retninger. DGS
86 arbejder imod dette, da det begrænser elevernes frie valg. Vi ønsker, at alle har muligheden for
87 at tage en uddannelse af god kvalitet, uanset hvor i landet man bor eller, hvordan ens sociale
88 eller økonomiske status er. Ingen skal udelukkes pga. disse præmisser. Økonomisk skal alt
89 derfor være finansieret af staten. Vi ønsker et offentligt finansieret uddannelsessystem af
90 højeste kvalitet, som alle bidrager til, og som alle kan nyde godt af. Vi vil gerne give mulighed
91 for nærdemokrati og lokal selvbestemmelse, så man kan præge sin egen skole. Dette må dog
92 ikke ske på et grundlag, som udelukker andre. Derfor er vi også imod ghettoisering af skoler,
93 da dette er undergravende for det fælles skolesystem og national kvalitetsstandard.
94 Selvejereformen har øget konkurrencen mellem gymnasierne, det har især i
95 større byer bidraget til en ulighed mellem gymnasierne. Således afviser vi også handel
96 med uddannelse, da uddannelse ikke skal være en vare men en ret.

97

98 DGS anerkender, at gymnasiets hovedformål er at dygtiggøre eleverne og fremme deres
99 almene dannelse samt faglige egenskaber. Det er centralt at denne dygtiggørelse og dannelse
100 fremmes blandt alle elever - de fagligt svage såvel som de fagligt stærke. Det er desuden vigtigt
101 at fastholde gymnasiets dannende funktion, der er en del af udgangspunktet for oplysning,
102 demokrati og kulturliv.

103

104 Idet uddannelsen er fælles, bør alle brugere af uddannelsen også tage ansvar for at gøre den så
105 god som mulig og et til sted, hvor der er plads til alle.

106

107 Optag på ungdoms- og videregående uddannelser skal ikke baseres på en karakter. Dog
108 skal private "fedtebreve/motivationsbreve" til rektorerne ikke tælle med i vurderingen af
109 optagelsesmuligheden. Der skal også være andre kriterier, der er adgangsgivende til
110 uddannelse: Samtaler baseret på motivation, kortere forberedende uddannelsesforløb i
111 forbindelse med ungdomsuddannelserne, merit og højere kvote 2-optag skal alle være med
112 til at den enkelte kan realisere dennes potentiale. Det er dog vigtigt, at beslutningen om valg
113 af uddannelse træffes på et kvalificeret grundlag, hvilket de ovenstående parametre
114 garanterer. For at sikre at alle får den mest optimale støtte og oplysning, skal alle følges af
115 uddannede vejledere i et samlet og samarbejdende vejledningssystem som dækker fra de
116 ældste klasser i grundskolen og hele vejen til arbejdsmarkedet. Derudover skal praktik- og
117 erhvervserfaring integreres i uddannelsessystemet, således at man i hverdagen kan

118 relatere det lærte til noget konkret; men også så man får kendskab til forskellige
119 uddannelsesretninger og arbejdsområder.

120

121 Forudsætningen for god uddannelse og indlæring er også gode rammer. Derfor skal vi altid
122 arbejde aktivt på, at de fysiske rammer ude på skolerne er optimalt indrettet, således at de
123 giver mulighed for at undervise efter forskellige undervisningsformer. Derudover skal
124 undervisningsmiljøet leve op til de samme krav, som stilles til arbejdsmiljøet. Konkret er det
125 bl.a. vigtigt, at der ikke sidder flere i lokalerne, end de er bygget til, og at alle
126 undervisningsmaterialerne er tidssvarende. Elevernes indflydelse på den enkelte lærers
127 undervisning sikres endvidere gennem anonyme evalueringer og reel mulighed for at klag og
128 blive hørt. En høj kvalitetsstandard stiller krav om, at alle lærere løbende skal på kurser i
129 pædagogik og moderne undervisningsformer.

130

131 **Et gymnasium med plads til alle**

132 Gymnasiet er oprindeligt en uddannelse for et mindretal af befolkningen, her menes der den
133 akademiske elite. I dag er det en uddannelse, som mange unge tager – også unge fra ikke-
134 akademiske hjem. Desværre er indretningen af gymnasiet ikke fulgt med denne udvikling, og
135 en række sociale, økonomiske og undervisningsmæssige barrierer forhindrer derfor mange
136 unge i at gennemføre en gymnasieuddannelse. Ligeledes er gymnasiet målrettet de lange
137 videregående uddannelser, selvom under halvdelen af studenterne skal den vej, og da ikke alle
138 studenter tager en videregående uddannelse efter gymnasiet, skal undervisningen og
139 vejledningen være mere alsidig og ikke kun lægge vægt på det akademiske.

140 DGS vil gerne gøre op med de ulighedsskabende barrierer – vi ønsker et gymnasium, hvor alle
141 kan tage en gymnasial uddannelse.

142

143 Vi ønsker, at den enkelte underviser har større frihed til selv at planlægge undervisningen dog
144 med fælles nationale, faglige rammemål. Dog er det vigtigt, at man i gymnasietiden opnår en
145 vis fælles faglighed i form af et fagligt overblik og kendskab til tendenser.

146

147 Undervisningen i gymnasiet skal fokusere på anvendelsesorientering. Det vil sige, at eleverne
148 skal kunne bruge den lærte viden til praktisk arbejde med konkrete projekter. Gymnasiet er
149 en alment dannende ungdomsuddannelse, og derfor er det nødvendigt med vekslen mellem
150 teori og praksis, da det vil styrke alle elevers kompetencer uanset fremtidigt studie.

151

152 Udover den basale faglighed skal eleverne tilegne sig kritisk dannelse, hvor man sætter sig i
153 stand til at forholde sig kritisk til det bestående. Dette er udgangspunktet for al kreativitet og
154 nytænkning, og sikringen af at uddannelse ikke blot er udenadslære.

155

156 Da ikke alle har adgang til den samme hjælp og støtte derhjemme, skal der via lektiecafeer og
157 lignende være masser af hjælp og støtte på skolen. Samtidig skal der være rig mulighed for
158 elever for at udfordre og stimulere deres faglige kundskaber på et højere niveau end pensum.
159 Elever kan fx opnå højere faglige kundskaber ved hjælp af talentprogrammer udbudt gennem
160 skolerne. Talentprogrammerne skal udbydes til alle elever, således at alle elever kan blive så
161 dygtige så muligt. Dog er det vigtigt, at udnyttelsen af talentprogrammer ikke skaber
162 unødvendig konkurrence på gymnasierne, der i forvejen er prægede af en voksende
163 præstationskultur. Derudover skal der være et moderne indrettet, forpligtende studiemiljø,
164 som ikke blot hjælper den enkelte, men også højner uddannelsens kvalitet, og giver lyst og
165 motivation til fremmøde og ansvarlighed over for sin uddannelse. Studiemiljøet skal både
166 forstås som de fysiske rammer og mulighed for hjælp, støtte og vejledning – men også som de
167 sociale rammer, som skal være med til at skabe en stor tilknytning til ens uddannelse.
168 Derudover skal eleverne inddrages aktivt i planlægningen af undervisningen. Indholdet i
169 undervisningen og undervisningsformer skal være til debat i klassen – indflydelse på
170 undervisningen giver lyst til udvikling!

171 Den store brugerbetaling, der ses i gymnasiet i dag, skaber store økonomiske barrierer og
172 sociale skel. Desværre ser vi udover det lovgivne loft for brugerbetaling, at gymnasierne ofte
173 benytter sig af såkaldt “skjult brugerbetaling” – altså brugerbetaling som f.eks. køb af
174 computer, diverse ekskursioner, computerprogrammer og meget andet, som i sidste ende
175 løber op i mange tusinde kroner. DGS vil et gymnasium uden brugerbetaling. Brugerbetaling
176 vanskeliggør for elever fra socialt svagt stillede familier at gennemføre gymnasiet, fordi de er
177 nødt til at arbejde sig ud af det økonomiske problem, hvilket gør, at de ikke kan holde samme
178 koncentration på lektier og hjemmeopgaver, som andre elever kan.

179

180 DGS ser ikke gymnasieuddannelsen som en udgift for samfundet men som en investering i
181 fremtiden. For at få det bedst mulige ud af investeringen må man gøre alt for at få det bedst
182 mulige udbytte, altså de dygtigst mulige elever. Derfor er det nødvendigt at se en uddannelse
183 som en fuldtidsbeskæftigelse, der kræver en økonomisk understøttelse, der er til at leve for
184 ikke kræver et arbejde ved siden af. Det er med til at mindske ulighed i uddannelsessystemet,
185 og giver mere rum til at koncentrere sig om sit studie, så man bliver så dygtig som muligt, og
186 dermed gavner samfundet. Desuden skal elever måneden efter deres 18 års fødselsdag være
187 berettiget til SU.

188

189 Undervisningen bedømmes både løbende og ved afslutningen af faget. Bedømmelsen skal i høj
190 grad lægge sig op ad formålet; det vil sige den selvstændige kritiske stillingtagen til fagets stof
191 – ikke bare udenadslære. Derudover skal det ikke kun være produktets indpakning i form af
192 formaliteter og begreber, der skal give en god bedømmelse, men derimod produktets indhold.

193

194 Vi ønsker et evalueringssystem i gymnasiet, hvori engagement i undervisningen og lyst til
195 yderligere videns tilegnelse bliver værdsat. Dette er, fordi vi ser gymnasiet, som et sted der
196 skal fordre lysten til læring, og som er sted, der skal uddanne kritiske og videbegærlige
197 studenter med lyst til læring. DGS' stiller sig kritiske overfor det nuværende karaktersystem,
198 fordi det i al for høj grad tilgodeser bestemte elevgrupper, samt er udtryk for usund tilgang til
199 evaluering i uddannelsessystemet. Karaktersystemet er i dag bagudskuende og ser
200 begrænsninger i stedet for muligheder for forbedring. Gymnasiets evalueringssystem bør
201 fokusere på, hvorledes vi som elever kan forbedre os fremadrettet, frem for et alt for ensidigt
202 fokus på, hvordan man tidligere har klaret sig. Et sådant system skal endvidere give eleverne
203 mulighed for fordomsfrie dialoger med den enkelte lærer omkring den forløbne undervisning,
204 så man gennem den fælles samtale kommer frem til den bedst mulige undervisning og læring
205 fremover.

206

207 Eksamensformerne skal afspejle de mange forskellige typer af elever, der går på gymnasiet. De
208 skal også indrettes efter, at nogle elever reelt har langt mere støtte hjemmefra end andre, og at
209 dette ikke skal skabe ulighed. Derfor skal der i læseferien hver dag være læsecafeer, hvor
210 skolen faciliterer arbejdet med at læse op, samtidig med at der er lærere til stede for at give
211 råd, støtte og vejledning.

212

213 Fraværssystemet er på mange skoler utidssvarende og alt for fast. Ingen elever bør smide ud
214 eller få sanktioner af strengere art blot ved at ramme en given procentsats for fravær. I stedet
215 er der på alle gymnasieskoler brug for individuelle løsninger, der kan inkludere særlige aftaler,
216 psykologhjælp mv., så den enkelte elevs fraværrelaterede problemer imødekommes. Dog skal
217 det være muligt for elever at komme op i fuldt pensum på trods af afsættelsen af sanktioner
218 mod eleven, da årsager som f.eks. sygdom eller psykiske problemer kan have indflydelse på
219 standpunktskaraktererne året igennem. Derudover går vi ind for indførelse af frivillig
220 gruppeeksamen, indførelsen af en ny projekteksamensform, hvor arbejdsprocessen inddrages
221 i bedømmelsen, samt at elevernes retssikkerhed overholdes ved at sikre kompetente
222 eksaminatorer og censorer i alle fag.

223

224 **En ansvarlig ungdom kræver indflydelse på egen hverdag**

225 Vi mener, at demokrati er mere end at stemme til valg. Demokrati er også, at enhver har
226 indflydelse på sin egen hverdag. Ingen ved mere om gymnasiet end gymnasieeleverne selv.
227 Derfor bør eleverne have grundlæggende indflydelse på indretningen af gymnasiet og andre
228 forhold, som påvirker elevernes hverdag. Dette skal ske ved et stærkt lokalt forankret
229 elevdemokrati, blandt andet bør elever sidde med i ansættelsesudvalget til samtlige af skolens
230 ansættelser – også rektoren.

231

232 Ligeledes skal eleverne have flere sæder i bestyrelsen, så gymnasiet i højere grad styres af
233 interne – og ikke eksterne – aktører. Herunder skal også de elever, der endnu ikke er fyldt 18
234 år, sidestilles med øvrige bestyrelsesmedlemmer og tildeles stemmeret.

235

236 Elevdemokratiets formål skal først og fremmest være at give indflydelse til eleverne. Men
237 formålet skal også være at aktivere eleverne. Det er en grundpille i demokratiet, at man
238 allerede i uddannelsessystemet opdrages til at tage stilling til sin egen hverdag og handle
239 derudfra. Man lærer kun at blive demokratisk agerende borger, hvis det integreres i
240 uddannelsen, så man prøver at agere i et nærdemokrati og oplever, at ens handlinger kan føre
241 til forandring.

242

243 Ungdommen er ikke ligeglad eller doven, men den er derimod meget aktiv. Desuden er
244 ungdommen fundamentet for fremtiden, og skal derfor selvfølgelig lyttes til. Unges
245 aktivitetsformer udvikles løbende, hvilket gør, at de er sværere at få øje på end de
246 traditionelle. Selvom vi ikke længere er så organiserede i partier, er vi aktive i for eksempel
247 nødhjælpsorganisationer, ved at deltage i demonstrationer eller støtte formål, ved at vi
248 tilmelder os på internettet. Selvom man tager stilling på en utraditionel måde, er dette stadig
249 en stillingtagen. Derudover er det positivt, at unge er med til at redefinere rammerne for
250 politisk deltagelse. Vi vil gerne vise, at vi er en handlende og ansvarlig generation. For at alle
251 kan optræde ligeværdigt i demokratiet, må de naturligvis udstyres med de nødvendige
252 redskaber. De redskaber er i høj grad retoriske, og der skal derfor sættes stor fokus på analyse
253 og forståelse af debatkultur, herskertechnikker og diskursiv magt – altså ordets magt. Denne
254 forståelse vil i øvrigt også være med til at oplyse ungdommen om fejlagtige diskurser i
255 samfundet såsom, at unge er dovne, og ældre er en byrde.

256

257 I forbindelse med DGS' formål om at politisere den danske ungdom ønsker vi øget fokus på
258 undervisning i samfund såvel som demokrati – ikke kun i gymnasiet, men fra barnsben af.
259 Denne ændring kan ses f.eks. i tidligt lagte samfundsfagstimer, basale demokratiøvelser og fag
260 som kulturfag og medborgerskab. Denne undervisning skal b.la. skabe parathed blandt unge,
261 der ikke føler sig klar til at stemme.

262

263 Vi er også en generation, der kigger ud over egne landegrænser. Dette er i stigende grad
264 nødvendigt i takt med, at uddannelse bliver et internationalt anliggende. Vi er kritiske over for
265 harmonisering af uddannelse i Europa, og for at kunne stå stærkt overfor de europæiske
266 institutioner, er det vigtigt at stå samlet i den europæiske elev- og studenterbevægelse. Her
267 kan vi dele erfaringer og sikre, at det er elevernes interesser, der bliver varetaget på den

268 internationale scene. Derfor vil vi samarbejde om at ændre den strømning, hvor uddannelse
269 skal reduceres til en vare på et ensrettet europæisk marked, frem for at uddannelse skal være
270 til gavn for den enkelte samfundsborger. Men verden er også større end Europa, og selv
271 uddannelsespolitik, der bliver ført langt herfra, har indflydelse på danske gymnasieelevers
272 hverdag.

273

274 Dog skal man selvfølgelig være opmærksom på, at politiske aktiviteter ikke sker af sig selv.
275 Derfor er det et selvstændigt mål for DGS at støtte unge i deres politiske deltagelse samt
276 igangsætte initiativer, som opfordrer de unge til at være aktive og tage stilling.

277 **Afslutning**

278 DGS' principprogram er gymnasieelevernes program. Det er således vores eget bud på,
279 hvordan gymnasiet og resten af uddannelsessystemet kan indrettes bedre. Vi er hverdagens
280 eksperter – og det er ud fra vores viden om den konkrete hverdag i uddannelsessystemet, at
281 dette program er blevet til.

282

283 Når vi kommer med vores bud på en bedre uddannelse, er det både for at styrke vores
284 personlige udvikling og for at styrke samfundet. Vi tror nemlig på, at uddannelse er
285 fundament for både den personlige udvikling men også for udviklingen i samfundet. En
286 veluddannet arbejdsstyrke skal finansiere fremtidens velfærd. Derfor er dette program mere
287 end elevernes program – det er også en ansvarlig løsning for hele Danmarks fremtid.